

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 354/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Helsingin mahdollisen suurmoskeijan vaikutuksista sisäiseen turvallisuuteen

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mika Niikon /ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 354/2016 vp:

Onko Suomessa syytä harkita Itävallan mallin mukaista moskeijoiden rakentamiseen ja ylläpitoon tarkoitettua ulkomaisen rahoituksen kieltoa ja

Miten hallitus vastaa siitä, etteivät suurmoskeija ja toimintakeskus muodosta uhkaa sisäiselle turvallisuudelle huomioon ottaen muslimien sisäiset jännitteet, jos Helsingin kaupunki vastaa myöntävästi tonttivarauushakemukseen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Uskonnolliset yhteisöt rahoittavat toimintansa eri tavoin. Evankelis-luterilaisella ja ortodoksisella kirkolla on verotusoikeus, ja näiden kirkkojen jäsenet maksavat seurakunnalleen kirkollisvero. Rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat rahoittavat toimintaansa pääasiassa lahjoituksilla, jäsenmaksuilla ja omalla varainhankintatoiminnalla. Valtionavustuksia myönnetään rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille laskennallisin perustein jäsenmäärän mukaan. Valtionavustus ei kuitenkaan voi olla yhdyskunnan ainoa tai pääasiallinen rahoituslähde, ja pääosan rahoituksesta tulee tulla muista lähteistä, joista esimerkkejä on mainittu edellä.

Sisäministeriössä on käsitelty kysymystä liittyen uskonnollisten yhteisöjen ulkomailta tulevan rahoituksen kieltoon monipuolisesti ottaen huomioon sekä sisäisen turvallisuuden kysymykset että perustuslain takaamat oikeudet ja yhdenvertaisuuden vaatimukset.

Suomessa useat uskonnolliset yhteisöt saavat rahoitusta ulkomailta. Suomen perustuslain 6§ mukaisesti ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä, eikä ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan mm. uskonnon perusteella. Siten lainsäädännön näkökulmasta olisi erittäin haasteellista kieltää ulkomailta tuleva rahoitus vain yhden uskonnollisen yhteisön osalta sillä perusteella, että on olemassa kansainvälisesti yksittäisiä esimerkkejä siitä, että toiminnan rahoittajan tarkoituksena on radikalisoida seurakuntaa. Jos taas kieltö ulotettaisiin kaikkiin uskonnollisiin yhteisöihin, voisi tällä olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia näiden toimintaedellytyksiin ja saattaisi vaikeuttaa perustuslain 11§ takaaman uskonnonvapauden toteutumista käytännössä.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 354/2016 vp

Kansallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisyn toimenpideohjelma hyväksyttiin huhtikuussa 2016. Toimenpideohjelman keskeinen tavoite on vähentää tekijöitä, jotka lisäävät ja luovat edellytyksiä väkivaltaiselle radikalisoitumiselle. Syrjiväksi koetut, kokonaiseen väestöryhmään kohdistetut toimenpiteet ja päätökset luovat edellytyksiä radikalisoitumiselle. Tästä näkökulmasta katsottuna moskeijoiden ulkomaalaisen rahoituksen kieltäminen voisi toimia tarkoitustaan vastaan. Tutkimusten mukaan oman uskonnon hyvä tuntemus vähentää väkivaltaisen radikalisoitumisen riskiä. Eri maiden viranomaisten ja tutkijoiden mukaan on varsin yleistä, että Syyrian ja Irakin konfliktialueille matkustaneilla ns. vierastaisteli-joilla on hyvin vähäiset tiedot islamista.

Mikäli Helsingin kaupunki osoittaa tontin suurmoskeijahankkeelle tullaan hankkeen vaikutuksia sisäiselle turvallisuudelle arvioimaan sisäministeriössä ja sen alaisissa viranomaisissa. Esimerkiksi Keskusrikospoliisissa toimiva rahanpesun selvittelykeskus seuraa ja valvoo rahaliikennettä rajojen yli ja maan sisällä.

Suurmoskeijahanke herättää erilaisia mielipiteitä Suomen muslimiyhteisöissä, sunniyhteisöjen sisällä ja shiia- ja sunniyhteisöjen välillä. Sunniyhteisöjen yksi keskeinen huoli on olemassa olevien rukoushuoneiden tulevaisuus. Esimerkiksi Helsingissä toimii kymmeniä rukoushuoneita, joiden toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan jäsenmaksuilla. Jos näiden olemassa olevien rukoushuoneiden jäsenet siirtyvät suurin joukoin tulevan suurmoskeijan jäseniksi, aiheuttaa se suuria rahoitusvaikeuksia rukoushuoneille. Osa niistä saattaa joutua lopettamaan toimintansa ja osa liittämään toimintansa osaksi suurmoskeijan toimintaa. Mikäli suurmoskeijahanke toteutuisi, joutuisi sunniyhteisö ratkaisemaan ongelmat, joita saattaisi seurata olemassa olevien rukoushuoneiden mahdollisesta jäsenkadosta.

Sunni- ja shiia-yhteisöjen välit ovat olleet Suomessa pääasiallisesti hyvät ja yhteistyötä tehdään edelleen monella tavalla. Tilanne on kuitenkin aiempaa haasteellisempi johtuen kansainvälisestä tilanteesta. Lähi-idässä on ollut jännitteitä shiia ja sunniyhteisöjen välillä kauan, ja uskonnolliset syyt ovat vain yksi syy jännitteiden taustalla. Erityisesti ISIL on hyödyntänyt näitä jännitteitä tehokkaasti. Se levittää propagandaa, jossa shiia-yhteisöt nähdään sunnien vihollisina ja näin perustellaan shiioihin kohdistuneet joukkosurmat. Syksyn 2015 turvapaikanhakijatilanteen seurauksena sunnien ja shiiojen väliset suhteet ja niihin liittyvät jännitteet nousivat julkiseen keskusteluun myös Suomessa. Shiia- ja sunniyhteisöjen välisen yhteistyön kehittäminen ja lisääminen on tärkeää jännitteiden lieventämiseksi. Yhteistyö on ensisijaisesti yhteisöjen itsensä vastuulla, mutta viranomaiset voivat tukea sitä huolehtimalla siitä, että yhteistyötä tehdään yhtäläillä kummankin ryhmän kanssa.

Helsingissä 7.7.2016

Sisäministeri Paula Risikko